

Samnanger kommune

Kontrollutvalet

ÅRSMELDING 2019

FOR KONTROLLUTVALET I

SAMNANGER KOMMUNE

1 Føremål og oppgaver for kontrollutvalet

I reglement for kontrollutvalet, som vart vedteke i kommunestyret 25.09.13, saman med reglement for dei andre politiske utvala i kommunen, står det om føremål og oppgaver:

«Hovudføremålet til kontrollutvalet er å medverka til at det er ålmenn tillit til at kommunen sine oppgaver vert løyst på best mogleg måte og i samsvar med gjeldande lover og forskrifter. Kontrollutvalet kan i prinsippet ta opp alle tilhøve ved kommunen si verksemd, så lenge det kan definerast som kontroll og tilsyn. Kontrollutvalet kan hos kommuneadministrasjonen, utan hinder av teieplikt, krevja alle opplysningar, utgreiingar eller alle dokument og gjera undersøkingar som det finn naudsynt for å gjennomføra oppgåvene.»

I «Forskrift om kontrollutval i kommunar og fylkeskommunar» finn ein i kap. 3 «Alminnelige regler om kontrollutvalgets ansvar og oppgaver». I § 4 står det mellom anna:

«Kontrollutvalget skal føre det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret, herunder påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.»

2 Samansetjing av kontrollutvalet

Kontrollutvalet har vore slik samansett i førre valperiode, fram til hausten 2019:

<u>Medlemmer:</u>	<u>Vararepresentant for Ap, H, Krf og Mdg:</u>
Brigt Olav Gåsdal (Ap) – leiar	1. Gisle Gardar Øye (H)
Vibeke Bohre Våge (H) - medlem	2. Shirin Kvernes Kadoor (Ap)
	3. Bjarne Hauge (Krf)
	<u>Vararepresentant for BI, Frp og Sp:</u>
Anne Tandstad (Sp) – nestleiar	1. Evelyn Frøland (BI)
Øystein Foss (BI) - medlem	2. Roy Ove Eikedal (Sp)
Svein Verner Røseth (Frp) medlem	3. Tor Henning Grønlien (BI)
	4. Marion Langhelle Pedersen (Frp)

I følgje lova skal minst ein av medlemmane i kontrollutvalet vera medlem av kommunestyret. Brigt Olav Gåsdal er kommunestyremedlem.

Kontrollutvalet for perioden 2019 - 2023 er slik samansett:

<u>Medlemmer:</u>	<u>Vararepresentant for Ap, H og Mdg:</u>
Arild Røen (H) – leiar	Liv Berit Kvernes Befring (Ap)
	Marijke Strømmen (Mdg)
	Kjell Roar Norvik (H)
	<u>Vararepresentant for BI, Frp, Sp og Krf:</u>
Terje Hoseth Næss (Krf) – nestleiar	Annette Espelid (BI)
Anne Gerd Tandstad (Sp)	Audun Johannes Yndestad (Frp)
Svein Verner Røseth (Frp)	Arne Jørgensen (Sp)
Silvana Amaral Da Silva	Bjarne Hauge (Frp)
	Dag Nydal (BI)
	Helene Mjelde Foss (BI)

3 Om verksemda til kontrollutvalet i 2019

- Kontrollutvalet hadde 5 møter, og handsama 59 saker.
- Ordførar har møterett i kontrollutvalet og har møtt på dei fleste møta.
- Rådmann og andre tilsette i kommunen har møtt for å orientera til kontrollutvalet, når dei har vorte innkalla.
- Revisjonen har og møtt på møta i kontrollutvalet.
- Kontrollutvalet har fått tilgang til den informasjonen det vart bede om.

4 **Sekretariatsordninga**

I kommunelova § 77 pk.10 står det at kommunestyret skal sørgja for sekretærbistand til kontrollutvalet. Sekretærfunksjonen kan ikkje leggest til kommunen sin administrasjon.

Utdrag frå § 20 i Forskrift om kontrollutvalg - «Kommunestyret skal sørge for at kontrollutvalget har sekretærbistand som til enhver tid tilfredstiller utvalgets behov. Sekretariatet skal påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet og et utvalgets vedtak blir iverksatt. Sekretariatet skal være uavhengig av kommunens administrasjon og av den eller de som utfører revisjon for kommunen. Sekretariatsfunksjonen kan ikke legges til kommunens administrasjon.»

Sekretariat for kontrollutvalet i Hordaland fylkeskommune utfører sekretariatstenesta for kontrollutvalet i Samnanger kommune. Helge Inge Johansen har utført sekretæroppgaver på kontrollutvaldsmøta.

Forutan å vera sekretariat for kontrollutvalet i Hordaland fylkeskommune yter også sekretariatet sekretariatstenester til kontrollutvala i desse kommunane: Samnanger, Stord, Kvinnherad, Bømlo, Tysnes, Ulvik, Eidfjord, Kvam, Ullensvang, Odda, Voss, Fusa, Øygarden, Sund, Fitjar, Askøy og Vaksdal. Frå 2017 har sekretariatet og utført sekretærtenester for kontrollutvalet i Bergen Kirkelige Fellesråd.

5 **Revisjonstenesta**

Kontrollutvalet skal på vegne av kommunestyret ha tilsyn med den kommunale forvaltninga. Utvalet må halda seg orientert om kva saker revisjonen arbeider med, og føra tilsyn med at revisjonsarbeidet er å jour og føregår i samsvar med forskrift og vedtak. Deloitte AS er revisor for Samnanger kommune. Noverande avtale gjeld fram til og med 30.06.2020. Deloitte har lagt fram revisjonsmelding, slik kravet er, samt rapportar og annan informasjon om revisjonen sitt arbeid.

På grunnlag av revisjonen sine rapportar, rekneskapsplan og annan informasjon, har utvalet ført tilsyn med at forvaltninga er i samsvar med gjeldande lover, forskrifter og vedtak. Utvalet skal vidare i samarbeid med revisjonen gjennomføra ei systematisk vurdering av bruk og forvaltning av dei kommunale midlar, med utgangspunkt i oppgåver, ressursbruk og oppnådde resultat (forvaltningsrevisjon).

Til dagleg er det den valde revisor som utfører tilsynet og kontrollen mot kommunen, men kontrollutvalet har eit eige ansvar med å sjå til at arbeidet vert tilfredstillande utført. Kommunelova stiller krav om at utvalet sjølv må visa ei aktiv haldning. For å få utført det arbeid utvalet er pålagt, er ein avhengig av god kommunikasjon med kommunestyret, administrasjonen i kommunen og revisor. Samarbeidet har vore godt med dei aktuelle aktørar.

Fram til hausten 2017 var partner Bjarne Ryland ansvarleg revisor. Partner Unni-Renate Moe er no ansvarleg revisor for kommunen. I tråd med regelverket har revisor lagt fram for kontrollutvalet eigenvurdering for at Deloitte er uavhengig i høve til Samnanger kommune.

6 **Arbeid med forvaltningsrevisjon.**

Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016 – 2020

Forskrift om kontrollutval i kommunar og fylkeskommunar § 10 om Plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon lyd slik:

”Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Planen vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden. Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.”

Plan for forvaltningsrevisjon vart vedteken i kommunestyremøte 15.12.2016.

6.1 Gjennomføring av forvaltningsrevisjonsprosjekt

Forvaltningsrevisjon er eit verktøy som kommunestyret og kontrollutvalet skal nytta for å sikre at kommunen på best mogleg måte tek omsyn til innbyggjarane sine behov og rettar. Forvaltningsrevisjon er ein av dei pålagde oppgåvene til kontrollutvalet. I forskrift for kontrollutval står det at «*Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon.*»

6.2 Forvaltningsrevisjon av tilpassa opplæring og spesialundervisning

Kontrollutvalet valde nytt prosjekt etter gjeldande plan for forvaltningsrevisjon 2016 -2020, vedteke i kommunestyret 15.12.2016. Arbeidet med denne forvaltningsrevisjonsrapporten, vart bestilt i møte 04.02.2019. Kontrollutvalet handsama rapporten i møte 11.12.2019, PS 51/19, der det vart gjort slik innstilling til kommunestyret:

«*På bakgrunn av forvaltningsrevisjon av Tilpassa opplæring og spesialundervisning i Samnanger kommune ber kommunestyret rådmannen syta for å:*

- 1. Vurdere kva tiltak som bør setjast i verk for å sikra at også elevar med svakare og sterkare læreføresetnader enn gjennomsnittet får ei tilpassa opplæring.*
- 2. Sikre at elevar på 1. til 4. trinn som står i fare for å bli hengande etter i lesing, skrivning eller rekning, raskt får eigna intensiv opplæring slik at forventna progresjon blir nådd.*
- 3. Sikre at prosessar knytt til utprøving av tiltak innanfor den ordinære undervisningssituasjonen i minst mogleg grad er personavhengige, til dømes gjennom rettleiande og kompetansehevande tiltak retta mot undervisningspersonalet.*
- 4. Sikre at skulane i kommunen har ein innarbeidd framgangsmåte for korleis lærarane som ein del av undervegsvurderinga systematisk og løpande skal vurdere om elevane har tilfredstillande utbytte av opplæringa, samt vurderer å tydeleggjere dette kravet gjennom felles rutinar.*
- 5. Gjennomgå og justerer rutinar og malar som skal nyttast i sakshandsaminga og i samband med gjennomføring og evaluering av spesialundervisning, slik at desse er i samsvar med regelverket og bidrar til å sikre at krav i regelverket blir etterlevd (jf. revisjonen sine vurderingar i 5.3.2).*
- 6. Sikre at sakshandsaminga i samband med vurdering av behov for spesialundervisning er i samsvar med krav i opplæringslova og forvaltningslova (jf. revisjonen sine vurderingar i kapittel 5.4.2).*
- 7. Sikre at alle elevar får gjennomført den spesialundervisninga dei har vedtak om, og at IOPar alltid byggjer på eit gyldig enkeltvedtak om spesialundervisning for eleven.*
- 8. Sikre korrekt GSI-rapportering.*
- 9. Å lage ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 01.04.2020 som visar kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.»*

Rapporten vart lagt fram for kommunestyremøte 05 mars 2020.

6.3 Oppfølging av tidlegare gjennomførte forvaltningsrevisjonsprosjekt.

Forvaltningsrevisjon av «Internkontroll i Samnanger kommune».

I 2014 vart det vedteke å gjennomføra forvaltningsrevisjon om Internkontroll. Arbeid med gjennomføring av forvaltningsrevisjonen vart utført på slutten av 2014 og første halvår 2015. Rapport etter arbeidet vart lagt fram for kommunestyret i møte 14.10.15.

Kontrollutvalet har fått informasjon om arbeidet med oppfølging av kommunestyret sitt vedtak i etterkant av rapporten. I februar møte 2018 vedtok kontrollutvalet at ein vil ha ei årleg rapportering om korleis internkontrollsystema fungerer og er i bruk.

Kontrollutvalet hadde orientering om dette i PS sak 18/19 i maimøte, der vedtaket var at kontrollutvalet vil ha ei ny orientering om internkontrollsystema i 2020.

Forvaltningsrevisjon av «Innkjøpsarbeid i Samnanger kommune».

I 2017 vart det vedteke å gjennomføra forvaltningsrevisjon av innkjøp. Rapport etter forvaltningsrevisjon av innkjøp vart lagt fram for kommunestyret i møtet 13.09.2018.

Kontrollutvalet handsama handlingsplanen siste gang i møte den 02.09.2019, der dette mellom anna vart protokollert:

«Rådmannen orienterte utvalet, om punkt 5 som står at. Kjøper teknisk løsning frå Acos. Rutinane er på plass, men er ikkje tilgjengeleg for alle. Håper at dette er på plass innan utgangen av året.

Vedtak:

Kontrollutvalet ber om ny status på arbeidet gjeldande forvaltningsrevisjonen innan innkjøp, i form av skriftleg tilbakemelding, innan 20.11.2019.

Saka vart utsett til første møte i 2020. (jmf. PS sak 03/20, 06.03.2020)

7 Arbeid med selskapskontroll

Plan for selskapskontroll for perioden 2016 – 2020

Forskrift om kontrollutval i kommunar og fylkeskommunar § 13 Selskapskontroll lyd slik:

"Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskap m.m. Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll. Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eller fylkeskommunens eierskap ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for selskapskontroll på de ulike sektorer og med de ulike selskapene. Planen skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegerer til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden. Kontrollutvalget avgjør selv hvem som på dets veggen skal gjennomføre selskapskontroll."

Plan for selskapskontroll for 2016 – 2020 vart vedteken i kommunestyremøte 15.12.2016.

7.1 Gjennomføring av selskapskontrollar, oppfølgingsarbeid og bedriftsbesøk

Det er ikkje gjennomført selskapskontroll eller bedriftsbesøk i 2019 i nokon av dei selskap som kommunen har eigarskap i.

8 Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT)

FKT er ein landsomfattande organisasjon som har som oppgåve å vera møte- og kompetanseplass for kontrollutvala og deira sekretariat. Kontrollutvalet i Samnanger kommune er medlem i FKT. Nyheitsbrev frå FKT med aktuelle tema for kontrollutvalet sitt arbeid er og lagt fram som melding til kontrollutvalet.

9 Opplæring

Anne Gerd Tandstad deltok på NKRF si kontrollutvalskonferanse på Gardermoen i februar 2019.

Det vart arrangert kurs med tema «Samfunnsansvar og antikorrupsjon» i samband med kommunestyremøte i september 2018. Det er ikkje gjennomført kurs i 2019.

10 Samnanger kommune si heimeside og bruk av elektronisk møteinnkalling.

Informasjon om kontrollutvalet på heimesida er lagt til rette på ein god måte. Kommunestyret, alle hovudutval, og også kontrollutvalet brukar lese Brett på møta og får elektronisk innkalling. For å nytta denne arbeidsmåten i politiske utval er det lagt godt til rette både med opplæring og tilrettelegging på heimesida.

11 Arbeid med rekneskapsrevisjon – uttale til årsrekneskapan.

Kontrollutvalet sin uttale om Samnanger kommune sin årsrekneskap for 2018 hadde bl.a. med desse opplysningane:

- driftsrekneskapan viser kr. 159.423.288 til fordeling drift, og
- eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr. 1.260.328.
- netto driftsresultat er positivt med kr. 3.141.013.

Oppsummering og tilrådingar frå kontrollutvalet til den framlagde kommunerekneskapan:

- Kontrollutvalet merkar seg at det økonomiske driftsresultatet for 2018 er positivt. Resultatet ligg noko under TBU sine anbefalingar, og ligg under gjennomsnittet i landet.
- Kontrollutvalet vil presisera at tilrådingar frå revisor i revisjonsrapport nr. 9 må følgjast opp.
- Kontrollutvalet merkar seg og at nivået på lånegjeld i 2018 er svært høgt, og at disposisjonsfondet er svakt.
- Årsmeldinga for 2018 gjev ei god skildring av drifta av kommunen i året som gjekk.

12 Tilsyn frå Fylkesmannen

Når Fylkesmannen, eller andre statlege organ, gjennomfører tilsyn i kommunane, vert det utarbeida rapport etter tilsynet. I rapportar etter slik gjennomgang av tenesteområde, gjev Fylkesmannen, og andre, tilråding, melding eller pålegg til kommunen om kva som bør følgjast opp innanfor saksfeltet. Kontrollutvalet ser det som ei av sine oppgåver å følgja med i slike tilsynssaker.

Rådmannen var i møte 04.02.2019 og orientere kontrollutvalet om saka gjeldande det planlagde tilsyn frå Arkivverket saman med ein annan tilsynsrapport frå Arkivverket. I møte 11.12.2019 orienterte rådmannen om det gjennomførte tilsynet og dei pålegga kommunen hadde fått etter tilsynsrapporten. Kontrollutvalet valde å ta orienteringa frå rådmannen og dei pålegga kommunen hadde fått etter tilsynsbesøket til orientering.

13 Andre saker / orienteringssaker i kontrollutvalet i 2019:

Utvalet har og som faste punkt på saklista – gjennomgang av møteprotokollar frå kommunestyret, formannskapet og hovudutvala. Her er døme på nokre andre saker kontrollutvalet handsama:

- Ny personvernlov frå 2018 – konsekvensar for kommunane
- Rekneskapsrapportar for kommunerekneskapan
- Årsrapport 2018 frå Skatteoppkrevjar og kontrollrapport 2018 frå Skatteetaten.

Samnanger 04.04.2020

Brigt Olav Gåsdal
Leiar i kontrollutvalet